

10 Σεπτεμβρίου 2020

«Μανούλα! Μανούλα!» και... η Ελισάβετ λιποθύμησε

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Σαν σήμερα για να μην ξεχνιόμαστε... (ιστορικά γεγονότα & Παγκόσμιες ημέρες)

Ζαρώνει σε μια γωνιά η κυρά Σοφία. Στυλώνει τ' αυτιά της στα λόγια των τσανταρμάδων και της σφίγγεται η καρδιά. Μέσα σε σαρανταοκτώ ώρες θα εκτοπίζονταν όλοι οι γκιαούρηδες από τα Κιουπλιά. Για μια στιγμή το βλέμμα της καρφώνεται σ' ένα γεφύρι που ήταν εκεί κοντά. Κάτι της φάνηκε ότι είδε κάτω απ' αυτό. Μια διαίσθηση, μια ψυχική παρόρμηση τη σπρώχνει προς τα εκεί. Περιμένει να διαλυθεί ο κόσμος. Να φύγουν κι οι τσανταρμάδες. Κι έπειτα με μεγάλη προσοχή πλησιάζει στο γεφύρι και κατεβαίνει κάτω απ' αυτό. Μένει άναυδη!

Εκεί βρισκόταν ξαπλωμένη η αγαπημένη της Ελισάβετ με τα μάτια κλειστά σαν πεθαμένη. Στο πρόσωπο, στα χέρια, στα πόδια έφερε μώλωπες, μελανιές και ξερά αίματα. Φαινόταν ότι είχε άγρια κακοποιηθεί.

Την αγκάλιασε με σπαραγμό η φτωχή μάνα. Ψαχούλεψε το σφυγμό της. Ευτυχώς χτυπούσε ακόμα. Ήταν ζωντανή. Ανέπνευσε με ανακούφιση.

Έβρεξε το πρόσωπό της με λίγο νερό, που έτρεχε στην άκρη του ποταμού. Η Ελισάβετ τρεμόπαιξε τα βλέφαρα, μα τα ξανάκλεισε πάλι. Δεν είχε καιρό για χάσιμο η γερόντισσα. Με όση δύναμη της έδωσε ο Θεός κι η μητρική στοργή της την έσυρε με προσοχή έξω από το γεφύρι.

Ένας συγχωριανός της Έλληνας φάνηκε να περνά από μακριά. Η γερόντισσα τον

κάλεσε με μια δυνατή φωνή, που ήταν κραυγή ψυχής.

Εκείνος έτρεξε αμέσως κοντά της. Είδε τη σκηνή και δάκρυσε. Δεν χρειάστηκε να τον παρακαλέσει για να της συμπαρασταθεί. Ανασήκωσε τη μισολιπόθυμη κοπέλα και μαζί με τη μητέρα της τη μετέφεραν στο τούρκικο σπίτι.

Η τραγωδία της Ελισάβετ

Η καλοσύνη γεφυρώνει το χάσμα, που ανοίγει ο καταραμένος πόλεμος ανάμεσα στους ανθρώπους και κάνει τις ψυχές ν' αγγίζουν η μια την άλλη σ' οποιαδήποτε φυλή κι αν ανήκουν. Έτσι κι η καλόκαρδη και πονετική χανούμισσα άνοιξε διάπλατα την αγκαλιά της στη δύστυχη Ελισάβετ. Την περιποιήθηκε με μητρική στοργή ώσπου η κοπέλα συνήλθε και μπόρεσε να μιλήσει. Τότε κλαίγοντας τους αφηγήθηκε την τραγωδία της:

Επέστρεφε από το χωράφι, όταν ξαφνικά είδε να έρχονται προς το μέρος της δύο τσέτες. Η άγρια όψη τους, φανέρωνε τις διαθέσεις τους. Τρομαγμένη τάχυνε το βήμα της για να τους προσπεράσει. Εκείνοι όμως της έφραξαν το δρόμο. Σταμάτησε τρέμοντας η κοπέλα κι άρχισε να τους παρακαλεί κλαίγοντας να την αφήσουν να προχωρήσει. Αντί γι' απάντηση οι αγριότουρκοι όρμησαν πάνω της και την ξυλοκόπησαν με μανία. Έπεσε κάτω αιμόφυρτη. Κι έτσι, καθώς ήταν σωστό πτώμα, τη βίασαν κι οι δύο με τον πιο βάρβαρο τρόπο. Η κοπέλα, πριν να χάσει τις αισθήσεις της, πρόλαβε κι είδε τον Κωνσταντίνο νάρχεται τρέχοντας προς το μέρος της. «Μανούλα! Μανούλα!», ακούστηκε σπαραχτική η φωνή του. Μα έσβησε στον κρότο μιας πιστολιάς, που έριξε καταπάνω του ο ένας από τους δύο τσέτες. Την ίδια στιγμή η Ελισάβετ λιποθύμησε.

Όταν άρχισε να συνέρχεται ήταν νύχτα. Σκοτάδι πυκνό τριγύρω της. Πέρασε πολλή ώρα ώσπου να συνειδητοποιήσει την τραγική της κατάσταση. Προσπάθησε ν' ανασηκωθεί, μα δεν το κατόρθωσε. Το κορμί της πονούσε φρικτά από τον ξυλοδαρμό. Ασφαλώς οι τσέτες θα την νόμισαν για πεθαμένη και δεν την αποτελείωσαν σφάζοντάς την. Έμεινε η δύστυχη όλη σχεδόν τη νύχτα σ' αυτή τη θέση, σωστό ανθρώπινο κουρέλι. Και μόλις άρχισε ν' αχνοφέγγει η αυγή, ανασηκώθηκε με δυσκολία και σύρθηκε κάτω από το γεφύρι για να κρυφτεί. Δεν είχε το κουράγιο να περπατήσει. Στη θέση αυτή ξανάχασε τις αισθήσεις της. Τον Κωνσταντίνο δεν τον ξαναείδε. Τον σκότωσαν οι κακούργοι. «Ποιός ξέρει πού πέταξαν το κορμάκι του», έλεγε και ξανάλεγε η πονεμένη μάνα ανάμεσα στους λυγμούς της. Μα όλοι, και το τούρκικο ζευγάρι ακόμα, θρήνησαν τον άδικο χαμό του αθώου αυτού παιδιού, που πέταξε η αγγελική ψυχή του στον ουρανό με τη λέξη «μανούλα» στο στόμα.

Πηγή: Βασιλικής Ράλλη, «Ο Γολγοθάς του Ελληνισμού της Ανατολής - Αληθινές ιστορίες από την Καταστροφή, Στυλιανή Μιχαλοπούλου Η ορφανή προσφυγοπούλα μέσα στην λαίλαπα των διωγμών, Η απροσδόκητη συμφορά (μέρος) & Η τραγωδία

της Ελισάβετ (ολόκληρη)», Εκδόσεις Άγιος Αρσένιος, α' έκδοση, Μάϊος 2007, Ιερόν
Ησυχαστήριον «Όσιος Αρσένιος ο Καππαδόκης», Βατοπαίδι Χαλκιδικής.